

ĐỀ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI LỚP 9 THCS
CẤP HUYỆN NĂM HỌC 2021 - 2022
MÔN NGỮ VĂN
Thời gian: 150 phút (không kể phát đề)

Đọc đoạn thơ :

Mặt trời xuống biển như hòn lửa,
Sóng đã cài then, đêm sập cửa.
Đoàn thuyền đánh cá lại ra khơi,
Câu hát căng buồm cùng gió khơi.

Hát rằng : cá bạc biển Đông lặng,
Cá thu biển Đông như đoàn thoi
Đêm ngày dệt biển muôn luồng sáng.
Đến dệt lưới ta đoàn cá ơi !

(Huy Cận, Đoàn thuyền đánh cá
Theo Ngữ văn 9, tập 1, NXB Giáo dục Việt Nam 2020, trang 139, 140)

Thực hiện các yêu cầu sau :

- Chỉ ra và cho biết tác dụng của việc sử dụng các biện pháp tu từ trong đoạn thơ.
- Viết đoạn văn trình bày cảm nhận của em sau khi đọc đoạn thơ.

Câu 2. (12,00)

Đọc đoạn trích sau :

Gió cầu vồng ào nắng thôn nữ
Quai lòng nghiêng vành chiếc nón thơ

Nổi đến sản phẩm đặc sắc của các làng nghề truyền thống ở Huế, có lẽ nón lá được nhiều người biết đến hơn cả. Bởi hàng trăm năm nay, nón lá không chỉ là vật dụng thân thiết che nắng, che mưa gắn bó với đời sống hàng ngày của mỗi người dân Huế, mà hơn thế nó đã trở thành một đặc sản văn hóa "nón bài thơ" gắn với hình tượng của người con gái Huế.

Đến với mảnh đất cố đô, các bạn dễ dàng bắt gặp hình ảnh chiếc nón bài thơ - một vật dụng được xem là mang cả vẻ đẹp của tâm hồn Huế. Để làm đẹp và tôn vinh thêm cho chiếc nón lá xứ Huế, các nghệ nhân còn ép bức tranh của sông Hương, núi Ngự và vài dòng thơ vào giữa hai lớp lá.

Ai ra xứ Huế mộng mơ
Mua về chiếc nón bài thơ làm quà.

Nón bài thơ là một loại nón lá đặc biệt ở xứ Huế, tên gọi của nó bắt nguồn từ đặc điểm là khi soi lên ánh sáng thì bạn có thể thấy một bài thơ hay hình ảnh hoa văn được tạo nên khéo léo, bố cục cân đối hiện lên giữa hai lớp lá nón.

Theo một số tư liệu đã cho ta thấy được nghề nón lá đã ra đời khá lâu đời. Nghề nón lá xuất phát từ nhu cầu của con người, vừa có thể che nắng che mưa trong khí hậu nóng ẩm của Việt Nam, giá thành lại rẻ, vì vậy nón lá khá được ưa chuộng. Và ngày nay, nhiều tour du lịch Hải Phòng Huế đến cũng khá thích thú với những chiếc nón lá này.

Nhìn chiếc nón lá nhỏ gọn vậy thôi, nhưng những công đoạn làm ra nó thì không hề đơn giản, đòi hỏi một quá trình vô cùng công phu và tỉ mỉ. Là một sản phẩm thủ công, người làm hoàn toàn sử dụng công cụ là đôi tay của mình. Người làm phải thực hiện 15 công đoạn từ lên rặng hái lá, rồi sấy lá, mò, ú, chọn lá, xây độn vành, chằm, cắt lá, nức vành, cắt chỉ, ... để có một chiếc nón bài thơ vừa nhẹ vừa đẹp.

(...)

Chiếc nón lá hiện diện khắp những cảnh đồng Việt Nam. Nón lá theo người người nông dân ra đồng, cùng tham gia sản xuất cho mùa màng bội thu. Ngoài ra, nón lá còn tôn vinh vẻ đẹp của người phụ nữ Việt Nam. Nếu tà áo dài Việt Nam tôn lên vẻ đẹp thướt tha, duyên dáng, thùy mị sang trọng của người con gái thì nón lá lại làm cho người con gái mang một vẻ đẹp tiêm ẩn, kín kẽ và đậm đà hơn rất nhiều.

Những du khách đến với xứ Huế đều rất hào hứng với mỗi chiếc nón lá đội trên đầu với nụ cười rạng rỡ càng làm cho chiếc nón lá trở nên ý nghĩa hơn bao giờ hết! Nón lá nay đã trở thành một món quà tạo sự gắn kết giữa Việt Nam với nước bạn trên thế giới và nón lá đã đưa hình ảnh Việt Nam đi khắp bốn phương.

Chỉ là một chiếc nón lá đơn sơ và mộc mạc nhưng chính tình cách con người Việt Nam nhưng lại vô cùng ý nghĩa. Chiếc nón lá là hình ảnh của Việt Nam, là món quà mà chính bàn tay người Việt tạo ra, chiếc nón lá là cây cầu nối tình bằng hữu giữa Việt Nam và nước bạn. Dù gì đi chăng nữa, chiếc nón lá vẫn mang trong mình màu sắc của sự bình yên, dịu dàng và đầy tình tế!

(Nón bài thơ xứ Huế - niềm tự hào đất cố đô

<https://dulichhaiphongdanang.com/non-bai-tho-xu-hue-niem-tu-hao-dat-co-do>)

Bằng vốn hiểu biết thực tế về chiếc nón lá cùng với việc đọc đoạn trích trên, hãy viết bài văn thuyết minh về nón lá bài thơ xứ Huế.